

[Viggo Starcke.]

til lovforslaget om konsolidering af visse betalingsmellemværender med udlandet. Vi tillægger denne rigsdagsbeslutning en stor betydning, idet vi mener, at det er en af de veje, som er vigtige til fremme af de friere forhold i handelen i den vestlige verden. Friere forhold med konvertibilitet, omvekslelighed af valutaerne, er af stor betydning, og dette fremgår jo meget tydeligt af den bemærkning, som findes i bemærkningerne til forslaget til rigsdagsbeslutning om overenskomsten af 19. september 1950, hvor der henvises til, at det er et resultat af de bestræbelser, der siden 1948 er blevet iværksat indenfor organisationen for europæisk økonomisk samarbejde — jeg beder om tilfaldelse til et kort citat —:

„for at tilvejebringe en friere ordning af betalingerne mellem de i organisationen deltagende lande ved at gøre de vesteuropæiske valutaer ombyttelige og derigennem berede vejen for liberaliseringen af samhandelen mellem disse lande“.

Det fremgår altså deraf, at det, som er målet, er egentlig liberaliseringen af samhandelen, og konvertibiliteten og det bedre betalingssystem er et middel til at nå dette mål. Det er en målsætning, som ganske svarer til det, retsforbundet altid har sigtet på, og hvis man ad denne vej kan nå frem, vil vi hilse det med stor glæde.

Det hedder videre, at man vil søge at nå frem til et flersidigt betalingssystem og samarbejde mellem landene for at lempe deres respektive handels- og betalingsrestriktioner med det formål så snart som muligt at afskaffe disse. Det er også et mål, som retsforbundet i høj grad føler sig tiltalt af og ser som betydningsfuldt, men vi kan ikke indrømme, at det kun er gennem en kollektiv vesteuropæisk samtidig politik, dette mål kan nås. Vi mener, at det stadigvæk er betydningsfuldt, at de enkelte lande har mulighed for at skabe sig yderligere frihed, vise initiativ og derigennem være med til at bane vejen for friheden også for andre lande. Selve det kollektive element, som ligger i en sådan international overenskomst, er af stor betydning, hvis ikke den bidrager til at forsinke fremskridtene, gøre fremskridtene trægere derved, at mange landes betingelser og mange erhvervs særinteresser kommer til at spille med ind i fremskridtstempoet. Det, som skulle være af værdi, er, at man prøver at komme bort fra de bilaterale overenskomster og betalingsmetoder og over til mere multilaterale, flersidige overenskomster.

I overenskomsten, som er undertegnet

den 19. september 1950, står der i artikel 31, ratifikation og ikrafttrædelse, i afsnit (a): „Nærværende overenskomst skal ratificeres af signatarmagterne, der i dette øjemed ufortøvet skal forelægge den for deres rette forfatningsmæssige myndigheder“. Jeg vil gerne spørge den højtærede udenrigsminister, om et halvt år ikke er et meget stort tidsrum, når der er tale om begrebet „ufortøvet“, og hvilke ting det er, der gør, at ratifikationen forsinkes et halvt år.

Fra retsforbundets side giver vi altså fuld tilslutning til forslaget til rigsdagsbeslutning og også til forslag til lov om konsolidering af visse betalingsmellemværender med udlandet, idet vi tager det som en realitet, at disse betalingsmellemværender eksisterer, og at der nu skabes en konsolidering, en ordning, som er mere hensigtsmæssig og praktisk. Men selve dette, at disse betalingsmellemværender med udlandet er opstået, kan vi ikke lade være med at tillægge det forhold, at statsmagten har tiltvunget sig adgang til at optage kreditter, stifte lån og skabe gæld med resten af befolkningen som garantier.

Den højtærede finansminister nævner i sin fremsættelsestale, at gælden hidtil er fremtrådt som nationalbankens valutagæld til vedkommende udenlandske centralbanker, og senere hen, at det derfor var ganske naturligt, at staten ydede nationalbanken garanti mod tab. Det vil altså sige, at staten står som den egentlige garant, og bagved staten står skatteborgerne. Senere hedder det: „På samme måde må det anses for naturligt, at staten i overensstemmelse med nationalbankens ønske overtager de mellemværender, der konsolideres over en årrække i forbindelse med betalingsunionens oprettelse.“

Vi vil gerne give tilslutning til dette lovforslag, men i denne tilslutning skal der ikke ligge en tilslutning til en finanspolitik, hvor det er staten og ikke erhvervene — sådan som vi ønsker det —, der ordner og påtager sig disse gældsforpligtelser.

Jeg skal tilføje nogle ganske få bemærkninger udfra nogle betragtninger, som den store schweiziske nationaløkonom Wilhelm Röpke for nylig har fremført i det ansete svenske tidsskrift „Samtid och framtid“. Der peger Röpke med meget stor styrke netop på statskontrollen med valutahandelen som en hovedhjørnesten i tvangøkonomien, en hovedhjørnesten i planøkonomien, og han fremhæver med styrke, at hele denne statskontrol med valutahandelen er noget nyt i Europas historie; bortset fra et enkelt lille tilløb for mange århundreder siden i